

ΣΤΑ ΙΧΝΗ ΕΝΟΣ ΔΡΑΠΕΤΗ ΔΟΥΛΟΥ

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ - ΑΣΚΗΣΕΩΝ

1. Ερωτήσεις - ασκήσεις ανοικτού τύπου

1. Να εντοπίσετε τα προσηγορικά⁷⁵ ουσιαστικά της α' και β' κλίσης και να τα μεταφέρετε στην αντίστοιχη πτώση του άλλου αριθμού.
2. Να γράψετε τη γενική και δοτική πτώση ενικού και πληθυντικού αριθμού των αρσενικών προσηγορικών ουσιαστικών της γ' κλίσης.
3. *raucos menses, parvi preti*: Να κλιθούν τα ουσιαστικά μαζί με τα επίθετα που τα συνοδεύουν στον αριθμό που βρίσκονται.
4. Να γράψετε την αιτιατική, κλητική και αφαιρετική όλων των κύριων ονομάτων του κειμένου, στον αριθμό που δίνονται.
5. Ποια από τα επίθετα του κειμένου δε σχηματίζουν παραθετικά;
6. *libero, summa, parvi, gratius*: Να σχηματίσετε τα επιρρήματα των επιθέτων που σας δίνονται και έπειτα να σχηματίσετε τα παραθετικά των επιρρημάτων.
7. Να αναγνωρίσετε γραμματικώς τις αντωνυμίες του κειμένου.
8. Να μεταφέρετε τις αντωνυμίες του κειμένου, πλην των προσωπικών, στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού και στα τρία γένη.
9. Να εντοπίσετε τα σύνθετα του "εο". Να γράψετε τα απαρέμματα όλων των χρόνων και να κλίνετε τη μετοχή του ενεστώτα και στους δύο αριθμούς.
10. Να μεταφέρετε στην οριστική τους παρακάτω τύπους της υποτακτικής:

α) <i>eat</i>	ε) <i>periisset</i>
β) <i>iremus</i>	στ) <i>exeant</i>
γ) <i>iveris</i>	η) <i>transirem</i>
δ) <i>redeatis</i>	θ) <i>issent</i>

⁷⁵ Βλ. υποσ. 1.

11. Να κλίνετε τα παρακάτω ρήματα στην οριστική των χρόνων που ζητούνται:
Ενεστώτας:	<i>abeo</i>	Παρακείμενος:	<i>redeo.</i>
Παρατατικός:	<i>adeo</i>	Υπερσυντέλικος:	<i>transeo.</i>
Μέλλοντας:	<i>exeo</i>	Συντελ. Μέλλοντας:	<i>pereo.</i>
12. Να κλίνετε τις προστακτικές των ρημάτων “*redeo*”, “*transeo*”, “*abeo*”.
13. Να κλίνετε την προστακτική ενεστώτα και μέλλοντα των ρημάτων “*nolo*” και “*deduco*”.
14. *cognovisset*: Να γράψετε το ίδιο πρόσωπο σε όλους τους χρόνους της οριστικής και υποτακτικής στην παθητική φωνή.
15. *possit, est adfectus*: Να κλίνετε την υποτακτική παρατατικού των ρημάτων στη φωνή που σας δίνονται.
16. Να ξαναγράψετε τις παρακάτω προτάσεις αφού μεταφέρετε τα ρήματα στα υπόλοιπα πρόσωπα του ενικού και πληθυντικού αριθμού:
- α) *Inde in Asiam abiit.*
β) *Tanto dolore est adfectus.*
17. Να ξαναγράψετε τις παρακάτω προτάσεις αφού μεταφέρετε όλους τους κλιτούς τύπους στον αντίθετο αριθμό. Να μη θίξετε τους τύπους εκείνους που αν μετασχηματιστούν, προκύπτουν προτάσεις νοηματικώς εσφαλμένες:
- α) *Servus tibi notus Roma Athenas fugit.*
β) *Is pro libero fuit.*
γ) *Sardianus quidam hominem in custodiam Ephesi tradidit.*
δ) *Tu hominem investiga summaque diligentia vel Romam mitte vel Epheso rediens tecum deduc.*
ε) *Noli spectare quanti homo sit.*
18. Να δηλώσετε την απαγόρευση με τους τρόπους που γνωρίζετε:
- α) *Tu hominem investiga.*
β) *Summa diligentia Romam hominem mitte.*
γ) *Epheso rediens tecum hominem deduc.*
19. Να αναγνωρίσετε τους τοπικούς προσδιορισμούς του κειμένου.
20. Να αναγνωρίσετε τους χρονικούς προσδιορισμούς του κειμένου.

21. Να αναγνωρίσετε τους τοπικούς και χρονικούς προσδιορισμούς στις παρακάτω προτάσεις:
- α) *Insula Delus in Aegeo mari posita est.*
 - β) *Reliquo tempore me domi tenui.*
 - γ) *Tu apud patres conscriptos contra me dicere ausus es?*
 - δ) *Naves eadem nocte Brundisium a Caesare remittuntur.*
 - ε) *Viginti iam annos bellum cum improbis civibus gero.*
 - στ) *Ab illo tempore annum iam tertium et vicesimum Mithridates regnat.*
 - ζ) *Rex Sullam post diem decimum redire iubet.*
 - η) *Post horam nonam diei Caesar ad Ciceronis castra pervenit et ante mediam noctem ad portas castrorum magnus clamor fuit.*
 - θ) *Cincinnatus domo Romam venit et postero die exercitum Romanum liberavit.*
 - ι) *Decem annos Ulixes Neptuni odio⁷⁶ per omnia maria erravit et multarum gentium vidit urbes et mores.*
22. Με καθένα από τα ονόματα *Graecia -ae, Athenae -arum, Corinthus -i, Carthago -inis* να σχηματίσετε τέσσερις σύντομες προτάσεις με ρήματα τα: *sum, eo, redeo, transeo*, για να εκφράσετε και τα τέσσερα είδη των τοπικών προσδιορισμών (στάση σε τόπο, κίνηση σε τόπο, κίνηση από τόπο, διαμέσου κίνηση).
23. Να μετατραπούν τα ρήματα των παρακάτω προτάσεων σε απαρέμφατα εξαρτώμενα από τη φράση “Cicero narrat” και να γίνουν οι αλλαγές που απαιτεί η απαρεμφατική σύνταξη με ειδικό απαρέμφατο.
- α) *Licinus servus tibi notus Roma Athenas fugit.*
 - β) *Is Athenas apud Patronem Epicureum paucos menses pro libero fuit.*
 - γ) *Postea Plato quidam Sardinianus hominem comprehendit.*
 - δ) *Propter servi scelus et audaciam tanto dolore Aesopus est adfectus.*
24. Να χαρακτηρίσετε συντακτικώς τις γενικές του κειμένου.
25. Να αναγνωριστούν οι δευτερεύουσες προτάσεις του κειμένου.

⁷⁶ odium, -i = μίσος

26. Να συμπληρώσετε τα κενά, ώστε να χαρακτηρίζεται πλήρως η συντακτική λειτουργία των λέξεων ή των προτάσεων που δίνονται.

- α) *nostrī* είναι προσδ. στο
- β) *tibi* είναι από το
- γ) *menses* είναι
- δ) *eum* είναι στο
- ε) *fugitivum* είναι στο
- στ) *Ephesi* είναι
- ζ) *diligentia* είναι αφαιρετική από
- η) *tecum* είναι εμπρόθ.
- θ) *quanti* είναι
- ι) *dolore* είναι αφαιρετική του στο

27. Με ποιες λέξεις του κειμένου έχουν ετυμολογική συγγένεια οι λέξεις:

“γνωστός”, “μήνας”, “κουστωδία”⁷⁷, “φεύγω”.

28. Να μεταφράσετε στα λατινικά τις προτάσεις:⁷⁸

- α) Ο Κικέρωνας γράφει επιστολή στον αδελφό του, που βρίσκεται στην Ασία.
- β) Ο Κικέρωνας διηγείται για τη φυγή και επανάκτηση του Λικίνου, δούλου του Αισώπου.
- γ) Ο Λίκινος από τη Ρώμη κατέφυγε στην Αθήνα και από εκεί πήγε στην Ασία.
- δ) Κάποιος Πλάτων παρέδωσε το Λίκινο στη φυλακή στην Έφεσο.
- ε) Ο Κόιντος, επιστρέφοντας από την Έφεσο, θα πάρει μαζί του το Λίκινο από την Ασία στη Ρώμη.
- στ) Οι δούλοι και οι γυναίκες είχαν μικρή αξία στη Ρώμη.

⁷⁷ κουστωδία = η επίσημη συνοδεία από ομάδα αστυνομικών και στρατιωτών που παρέχεται σε πρόσωπο (συνήθως δημόσιο), (custodia < custos = φρουρός, φύλακας).

⁷⁸ α) Cicero epistolam suo fratri, qui in Asia est, scribit. β) Cicero narrat de fuga et recuperatione Licini, servi Aesopi. γ) Licinus Roma Athenas fugit, inde in Asiam abiit. δ) Plato quidam Licinum in custodiam Ephesi tradidit. ε) Quintus Epheso rediens Licinum ex Asia Romam secum deducet. στ) Servi et feminae parvi (preti) Romae erant.

2. Ερωτήσεις-ασκήσεις κλειστού (αντικειμενικού) τύπου

I. Ασκήσεις του τύπου “Σωστό-Λάθος”

1. Στις παρακάτω προτάσεις να διαγράψετε το σκέλος που περιέχει λάθος.

α) <i>Roma</i>	είναι ονομαστική ή αφαιρετική;
β) <i>fugit</i>	είναι ενεστώτας ή παρακείμενος;
γ) <i>te(cum)</i>	είναι αιτιατική ή αφαιρετική;
δ) <i>quanti</i>	είναι αναφορική ή ερωτηματική αντωνυμία;
ε) <i>nihili</i>	είναι αντωνυμία ή ουσιαστικό;
στ) <i>scelus</i>	είναι ονομαστική ή αιτιατική;
ζ) <i>gratius</i>	είναι θετικός ή συγκριτικός βαθμός;
η) <i>ei</i>	είναι ονομαστική πληθ. ή δοτική εν.;
θ) <i>vel</i>	είναι σύνδεσμος ή επίρρημα;
ι) <i>nostrī</i>	είναι προσωπική ή κτητική αντωνυμία;

2. Να σημειώσετε την ένδειξη X στο οικείο πλαίσιο:

		Σωστό	Λάθος
α) <i>tibi</i>	είναι δοτική αντικειμενική στο “notus”.	☐	☐
β) <i>nostrī</i>	είναι επιθετικός προσδ. στο “Aesopī”.	☐	☐
γ) <i>nihil</i>	είναι ά όρος σύγκρισης από το “gratius”.	☐	☐
δ) <i>Athenis</i>	είναι αφαιρετ. της από τόπου κίνησης.	☐	☐
ε) <i>eum</i>	είναι υποκ. στο “esse”, (ετεροπροσωπία).	☐	☐
στ) <i>Ephesi</i>	είναι γενική κτητική στο “custodiam”.	☐	☐
ζ) <i>rediens</i>	είναι χρονική μτχ. (προτερόχρονο).	☐	☐
η) <i>nihili</i>	είναι γενική της αξίας στο “est”.	☐	☐
θ) <i>esse</i>	είναι υποκείμενο στο “possit”.	☐	☐
ι) <i>fugitivi</i>	είναι γενική αντικειμ. στο “recuperatio”.	☐	☐

3. Να σημειώσετε την ένδειξη X στο οικείο πλαίσιο:

	“eo”	“is”	“eo” ή “is”
α) <i>eius</i>	☐	☐	☐
β) <i>eam</i>	☐	☐	☐
γ) <i>is</i>	☐	☐	☐
δ) <i>eis</i>	☐	☐	☐
ε) <i>eo</i>	☐	☐	☐
στ) <i>eas</i>	☐	☐	☐
ζ) <i>iis</i>	☐	☐	☐
η) <i>i</i>	☐	☐	☐
θ) <i>ii</i>	☐	☐	☐
ι) <i>eum</i>	☐	☐	☐
ια) <i>id</i>	☐	☐	☐
ιβ) <i>it</i>	☐	☐	☐
ιγ) <i>imus</i>	☐	☐	☐
ιδ) <i>eunt</i>	☐	☐	☐
ιε) <i>ite</i>	☐	☐	☐

4. Να εξετάσετε αν οι παρακάτω προτάσεις ανταποκρίνονται στο νόημα του κειμένου και να σημειώσετε την ένδειξη X στο οικείο πλαίσιο:

	Σωστό	Λάθος
α) <i>Aesopus servus Roma Athenas fugit.</i>	☐	☐
β) <i>Servus in Graecia pro libero fuit.</i>	☐	☐
γ) <i>Servus Athenis in Asiam abiit.</i>	☐	☐
δ) <i>Plato Licinum Athenas secum deducet.</i>	☐	☐
ε) <i>Ciceronis frater servum in custodiam tradidit.</i>	☐	☐
στ) <i>Aesopus valde gaudebat propter servi fugam.</i>	☐	☐
ζ) <i>Servus magni preti erat.</i>	☐	☐
η) <i>Licinus homo magna audacia erat.</i>	☐	☐
θ) <i>Cicero Licinum audacem et sceleratum esse putat.</i>	☐	☐
ι) <i>Aesopus recuperatione fugitivi valde gaudebit.</i>	☐	☐

II. Ασκήσεις σύζευξης

1. Να συνδέσετε τους αριθμούς της στήλης Α' με τα γράμματα της στήλης Β'. Ένα στοιχείο της στήλης Β' περισσεύει.

A	B
1) <i>nostrī</i>	α) ερωτηματική αντωνυμία
2) <i>preti</i>	β) υπερθετικός βαθμός επιθέτου
3) <i>nihil</i>	γ) δεικτική αντωνυμία
4) <i>scelus</i>	δ) ρήμα
5) <i>quanti</i>	ε) κτητική αντωνυμία, α' προσ.
6) <i>summa</i>	στ) ουσιαστικό β' κλίσης
7) <i>te</i>	ζ) προσωπική αντωνυμία, α' προσ.
8) <i>gratius</i>	η) αόριστη αντωνυμία
9) <i>tanto</i>	θ) προσωπική αντωνυμία, β' προσ.
10) <i>quaeso</i>	ι) ουσιαστικό γ' κλίσης
	ια) συγκριτικός βαθμός επιθέτου

2. Να σχηματίσετε τους τύπους που ζητούνται στην πέμπτη στήλη παίρνοντας τα διάφορα μέρη από τις προηγούμενες.

<i>abi</i>	<i>i</i>		<i>sse</i>	γ' πληθ. οριστικής παρατατικού.
<i>rede</i>	<i>eri</i>	<i>u</i>	<i>te</i>	ονομ. πληθ. μτχ. ενεστ. γένους αρσενικού.
<i>ab</i>	<i>ba</i>		<i>es</i>	β' πληθ. προστακτικής ενεστώτα.
<i>rede</i>			<i>nt</i>	γ' πληθ. προστακτικής μέλλοντα.
<i>abi</i>	<i>u</i>		<i>nto</i>	απαρέμφατο παρακειμένου.
<i>redi</i>		<i>nt</i>	<i>mus</i>	α' πληθ. υποτακτικής παρακειμένου.

3. Να συνδέσετε τους αριθμούς με τα γράμματα. Ένα στοιχείο της στήλης Β' περισσεύει:

A	B
1) <i>Cum... cognovisset</i>	α) αφαιρετική της στάσης σε τόπο
2) <i>Aesopi</i>	β) γενική υποκειμενική
3) <i>Ephesi</i>	γ) δευτερ. αναφορική πρόταση
4) <i>nihili</i>	δ) γενική αντικειμενική
5) <i>quanti homo sit</i>	ε) αφαιρετική της κίνησης από τόπο
6) <i>Athenis</i>	στ) δευτερ. χρονική πρόταση

7) <i>ut nihil ei... possit</i>	ζ) γενική της στάσης σε τόπο
8) <i>fugitivi</i>	η) γενική κτητική
9) <i>servi</i>	θ) πλάγια ερωτηματική πρόταση
10) <i>Roma</i>	ι) γενική της αξίας
	ια) δευτερ. επιρρ. συμπερασματική

4. Να συνδέσετε τις λέξεις της στήλης Α' με τη σημασία τους στη στήλη Β'.
Τέσσερα στοιχεία της στήλης Β' περισσεύουν:

A	B
1) <i>summus</i>	α) επιστρέφω
2) <i>quantus</i>	β) τόσοσ
3) <i>superus</i>	γ) ευχάριστος
4) <i>abeo</i>	δ) περιβάλλω
5) <i>gratius</i>	ε) οργίζομαι
6) <i>quaeso</i>	στ) ανώτερος
7) <i>tantus</i>	ζ) πάρα πολύ μεγάλος
8) <i>adficio</i>	η) φεύγω
9) <i>gratus</i>	θ) πόσος
10) <i>redeo</i>	ι) αναζητώ
	ια) πιο ευχάριστο
	ιβ) παρακαλώ
	ιγ) μεγάλος
	ιδ) τέτοιος

5. Στηριζόμενοι στο κείμενο να γράψετε δίπλα σε κάθε ερώτηση το γράμμα της αντίστοιχης απάντησης. Ένα στοιχείο της στήλης των απαντήσεων περισσεύει:

Ερωτήσεις	Απαντήσεις
1) ☐ <i>Unde servus fugit?</i>	α) <i>Paucos menses.</i>
2) ☐ <i>Ubi Licinus pro libero fuit?</i>	β) <i>In Asiam.</i>

Όνομ. ενικού	δοτική ενικού	αφαιρετ. ενικού	ονομ. πληθ.	δοτική πληθ.	αιτιατική πληθ.
	<i>tibi</i>				
<i>is</i>					
<i>nihil</i>					
	<i>ei</i>				

4. Να συμπληρώσετε τους άλλους βαθμούς των επιθέτων που σας δίνονται, εφόσον αυτό είναι δυνατόν:

Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός
<i>Epicureum</i>		
<i>paucos</i>		
<i>libero</i>		
<i>Sardianus</i>		
		<i>summa</i>
<i>parvi</i>		
	<i>gratius</i>	

5. Με τις λέξεις που δίδονται μέσα στις παρενθέσεις να συμπληρώσετε τους τοπικούς ή χρονικούς προσδιορισμούς που λείπουν αφού τις μεταφέρετε στην κατάλληλη πτώση και χρησιμοποιήσετε όπου χρειάζεται τις κατάλληλες προθέσεις. Να τηρηθεί η σειρά με την οποία δίδονται οι λέξεις μέσα στις παρενθέσεις.⁸²

α) *Rex Darius* *exercitum transiit*. (Asia, Europa)

β) *Conon* *vixit, Timotheus*
..... (multi anni, Cyprus, Lesbus)

⁸¹ quamdiu = επί πόσο χρόνο;

⁸² α) ex Asia - in Europam β) multos annos - Cypri - Lesbi γ) autumnno - vere - in nostras regiones δ) per Hispaniam Galliamque - in Italiam ε) in Istro flumine - qua via στ) duobus et viginti annis ζ) tres menses η) Romae - singulis annis - Carthagine θ) Aurelia via ι) Delphis ια) multos annos - domi ιβ) rus - tres dies. [Προσοχή: ruri (στάση σε τόπο), rus (κίνηση σε τόπο), rure (από τόπου κίνηση)].

- γ) *hirundines*⁸³ *migrant*⁸⁴,
 redeunt. (*autumnus*⁸⁵, *ver*⁸⁶, *nostri regiones*)
- δ) *Hannibal per* *que*
venit. (*Hispania, Gallia, Italia*)
- ε) *Darius rex pontem* *fecit*,
copias traduceret. (*Istrum flumen, quae via*).
- στ) *Carthago*
postquam a Scipione eversa est, restituta est. (*duo et viginti anni*)
- ζ) *Ante* *bellum ad fines imperii*
adductum est. (*tres menses*).
- η) *Ut* *bini*⁸⁷ *consules*,
ita *bini reges creabantur*. (*Roma, singuli anni,*
Carthago)
- θ) *Catilina* *profectus est*⁸⁸. (*Aurelia via*)
- ι) *Graeci magnum pondus*⁸⁹ *auri*⁹⁰ *posuerunt*. (*Delphi*)
- ια) *Diodorus* *vixit*. (*multi*
anni, domus).
- ιβ) *Cras*⁹¹ *ibo atque ibi*
manebo. (*rus*⁹², *tres dies*).

⁸³ *hirundo, -inis* (θηλ.) = χελιδόνι

⁸⁴ *migro, 1* = αποδημώ

⁸⁵ *autumnus, -i* = φθινόπωρο

⁸⁶ *ver, veris* (ουδ.) = άνοιξη

⁸⁷ *bini, binae, bina* = ανά δύο

⁸⁸ *proficiscor, -fectus sum, -sci*, (αποθ.) 3 = πορεύομαι

⁸⁹ *pondus, -eris* (ουδ.) = βάρος

⁹⁰ *aurum, -i* = χρυσάφι

⁹¹ *cras* = αύριο

⁹² *rus, ruris* (ουδ.) = αγρός

IV. Ασκήσεις κατάταξης

1. Να εντάξετε τις παρακάτω λέξεις στον πίνακα που ακολουθεί: *nostri, gratius, nihil, scelus, preti, tam, vel, postea, sed, parvi, ut, tu, tibi, summa*.

ουσιαστικό	επίθετο	αντ/μία	επίρρημα	σύνδεσμος

2. Να τοποθετήσετε τους τοπικούς προσδιορισμούς στον παρακάτω πίνακα ανάλογα με το είδος στο οποίο ανήκουν: *in urbe, in Asiam, ex Hispania, per Siciliam, via, domo, domum, domi, apud te, ad te, a te, ab urbe, ad flumen, Romae, Athenas, Lacedaemone, per Graeciam, in Lugduno, ex insula Ithaca, ponte, Ithaca* (αφαιρ.), *ex insula clarissima, in veterem domum, apud flumen*.

Ubi sum?	Quo vadis?	Unde venis?	Qua iter facis?
<i>π.χ. in Asia</i>	<i>π.χ. in Asiam</i>	<i>π.χ. ex Asia</i>	<i>π.χ. per Asiam</i>

3. Να τοποθετήσετε τους παρακάτω χρονικούς προσδιορισμούς στον παρακάτω πίνακα ανάλογα με το είδος στο οποίο ανήκουν: ⁹³

septimo anno

postero die

serena nocte

tres annos

hieme

in bello

multos dies

(regnat) tertium iam annum

(Troia) decem annis (expugnata fuit)

(Deus) sex diebus (mundum⁹⁴ creavit⁹⁵)

Quando? Πότε;	Quanto tempore? Σε πόσο χρόνο;	Quamdiu? Πόσο διαρκεί;	Quamdudum? Από πότε διαρκεί;

3. Συνδυασμός ασκήσεων ανοικτού και κλειστού τύπου

1. Να συμπληρώσετε τον προσδιορισμό του χρόνου και να δικαιολογήσετε την επιλογή σας.⁹⁶ Να χρησιμοποιήσετε, όπου απαιτείται, τις κατάλληλες προθέσεις.

α) *Romani Ludos⁹⁷ Magnos*
 agebant. (September, mensis, quindecim dies)

⁹³ **Quanto tempore?** decem annis, sex diebus. **Quamdiu?** tres annos, multos dies. **Quamdudum?** tertium iam annum.

⁹⁴ mundus, -i = κόσμος

⁹⁵ creo, 1 = δημιουργώ, εκλέγω

⁹⁶ α) Septembri mense - (per) quindecim dies β) septem et triginta annos γ) (per) decem annos δ) hieme - multos menses ε) post paucos menses (ή paucis post mensibus). στ) duas noctes ζ) primo tempore η) decima hora - (per) tres horas. Στον προσδιορισμό του χρόνου οι Ρωμαίοι χρησιμοποιούσαν την πρόθεση per + αιτιατ. για να δηλώσουν ότι μία πράξη διαρκεί χωρίς διακοπή. π.χ per tres dies iter fecerunt = έκαναν πορεία τρεις μέρες (χωρίς διακοπή). θ) in pace ι) ab adulescentia.

⁹⁷ ludi, -orum = αγώνες

- β) *Romulus* *regnavit*. (septem et triginta anni)
 γ) *Graeci cum Troianis* *bellum fecerunt*. (decem anni)
 δ) *boves in villa*⁹⁸ *manent*. (hiems, multi menses)
 ε) *Post* *Plato Licinum comprehendit*. (pauci menses)
 στ) *de optimo consilio cogitavit*. (duae noctes)
 ζ), *rem publicam solus administrare non potuit*. (primum tempus)
 η) *domum rediit*, *laboravit*. (decima hora, tres horae)
 θ) *viri ad arandum*⁹⁹ *in agros ibant*. (pax)¹⁰⁰
 ι) *Ille* *cum patre suo manet*. (adulescentia)¹⁰¹

2. Να συμπληρώσετε τον προσδιορισμό του τόπου και να δικαιολογήσετε την επιλογή σας.¹⁰² Να χρησιμοποιήσετε, όπου απαιτείται, τις κατάλληλες προθέσεις.

- α) *Consul* *redit*. (Gallia)
 β) *Iovis templum est* (Capitolium)
 γ) *Dei signum* *stat*. (ara)¹⁰³.
 δ) *Servus* *fugit, quia misere vivebat*. (dominus)
 ε) *Quando* *ibis?* (consul)
 στ) *Adulscntes* *exibunt*. (oppidum)
 ζ) *Liberi nostri* *venient*. (via Sacra)
 η) *rediens* *navigabam*. (Asia, Delus)
 θ) *Consules* *ierunt*. (Syracusae)
 ι) *que iter fecerunt*. (terra, mare)

⁹⁸ villa, -ae (υποκορ. του vicus) = έπαυλη, αυλή, αγρόκτημα.

⁹⁹ ad arandum = για να οργώσουν (εμπρ. γερούνδιο, που δηλώνει σκοπό)

¹⁰⁰ pax, -cis (θηλ.) = ειρήνη

¹⁰¹ adulescentia, -ae = νεότητα

¹⁰² α) e Gallia β) in Capitolio γ) ad aram δ) a domino ε) ad consulem στ) ex oppido

ζ) via Sacra η) ex Asia - Delum θ) Syracusas ι) terra marique.

¹⁰³ ara, -ae = βωμός